

Tekninen johtaja Kimmo Haapanen
kimmo.haapanen@eura.fi
Rakennustarkastaja Mika Vainio
mika.vainio@sakylä.fi

Viite Lausuntopyyntö 15.12.2022

Aihe Eura, osayleiskaavassa suojellun asuinrakennuksen purkaminen kiinteistöllä 50-407-1-5, Nikkarintie 27

Euran kunta on pyytänyt Satakunnan Museolta lausuntoa koskien Nikkarintien varrella olevalla Siltanen-nimisellä kiinteistöllä 50-407-1-5 sijaitsevan, sisätilojen rakenteellisten ratkaisujen perusteella alun perin 1800-luvun puolivälin paikkeilla valmistuneen ja vuosisadan vaihteessa laajennetun pienen asuinrakennuksen purkulupahakemusta.

Kiinteistö ei kuulu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Siltanen on inventoitu vuonna 2013 Euran keskustan osayleiskaavan uusimisen yhteydessä. Inventoinnin yhteydessä pihapiirin asuinrakennus arvoitettiin rakennushistoriallisin ja maisemallisin perustein luokkaan A: Suojeltava kohde. Arviointitekstissä mainitaan: *Maisemallisesti merkittävä ja pääpiirteissään hyvin säilynyt kohde Nikkarin alueella. Edustaa alueen vanhinta ja sille etenkin aiemmin tyypillistä pienasujan rakennuskantaa. Hyvin säilyneet vastaavat kohteet ovat inventointialueella harvinaistuneet.*

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1985, jossa kiinteistö kuuluu erillispientalojen korttelialueeseen. Kaavan tekoaikana ei otettu huomioon rakennussuojeluun liittyviä seikkoja. Oikeusvaikutteisessa Euran keskustan osayleiskaavassa vuodelta 2015 Siltasen asuinrakennus on osoitettu suojeltavaksi merkinnällä, jolla on osoitettu kaava-alueella inventoinnin perusteella A-luokkaan arvoitetut paikallisesti merkittävät kohteet. Merkintään liittyy kaavamääräys:

Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä.

Rakennuksia ei saa purkaa (maankäyttö- ja rakennuslaki 41 § mom. 2). Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että

rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuvan ja/tai maisemakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydetty museoviranomaisen lausunto.

Kiinteistö on siirtynyt nykyiseen omistukseen lokakuussa 2022. Kiinteistön kaavatilannetta ei ole tarkastettu ostohetkellä. Nykyisellä omistajalla on tarkoitus purkaa aivan tien varressa sijaitseva pieni asuinrakennus ja rakentaa tontilla muuhun kohtaan uusi asuinrakennus. Pihapiirissä on runsaasti rakennusoikeutta. Satakunnan Museo osallistui tiistaina 10.1.2023 kohteessa järjestettyyn katselmukseen, jossa todettiin, että aikaisemman omistajan aikana vanhan asuinrakennuksen sisätiloissa oli purettu pintamateriaalit sekä WC- ja pesutila. Ulkoasultaan rakennus oli kuitenkin säilynyt samassa asussa kuin inventointihetkellä 10 vuotta aikaisemmin.

Satakunnan Museon kannanotto purkulupahakemukseen

Rakennuksen maisemalliset ja rakennushistorialliset arvot ovat yhä tallella ja julkisivuja tarkastellen rakennus vaikuttaa edelleen hyväkuntoiselta. Sementtitiilikate on ikäännytynyt, mutta siinä ei ole vuotoja eikä merkittäviä painumia. Ulkoverhous on pääosin hyväkuntoinen. Pienistä luonnonkivistä ladottu perustus on matala, mutta edelleen suora ja kunnostettavissa. Ikkunat ovat uudehkot ja hyväkuntoiset.

Purettujen sisäpintojen alta on paljastunut vaurioita rakennuksen rungossa etenkin tuvan seinien alaosissa, jossa myöhemmin toteutettu maanvarainen betonilaatta on aiheuttanut laho- ja hyönteisvaurioita hirsien sisäpintaan. Rakennuksen pieni ikkunaton huonetila luoteispäädyssä on oletettavasti toiminut alun perin sisäänkäynnin yhteydessä kylmänä ja lautarakenteisena eteistilana. Sittemmin tila oli eristetty sisältäpäin ja siihen oli rakennettu WC- ja pesutilat. Mikäli kyseinen huone otettaisiin asuinkäyttöön, edellyttäisi se kokonaan seinärakenteiden sekä ala- ja yläpohjien uudelleenrakentamista.

Rakennusrungossa havaittujen vaurioiden ja puutteiden vuoksi rakennuksen hyödyntäminen edelleen asuinkäytössä edellyttäisi kohtuuttoman suuria korjaus- ja muutostöitä. Rakennusta kuitenkin voidaan hyödyntää muussa kuin vakituksessa asuinkäytössä, jolloin rakennukselle asetetut vaatimukset ovat vähäisempiä. Satakunnan Museo esittää, että kaavassa suojeltu, aivan tien varressa sijaitseva ja maisemallisesti merkittävä rakennus säilyisi alueen katukuvassa esimerkiksi ulkorakennuskäytössä, työtilana tai vastaavana, jolloin se toimisi myös pihapiiriä rajaavana elementtinä. Kiinteistölle jää edelleen runsaasti rakennusoikeutta täydennysrakentamiselle.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Rakennuskonservaattori Kalle Virtanen

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä